

Bruxelles, den 16.4.2020
C(2020) 2516 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

**Covid-19: Vejledning om gennemførelsen af de relevante EU-bestemmelser på området
asyl- og tilbagesendelsesprocedurer og om genbosætningsprocedurerne**

DA

DA

MEDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Covid-19: Vejledning om gennemførelsen af de relevante EU-bestemmelser på området asyl- og tilbagesendelsesprocedurer og om genbosætningsprocedurerne

Covid-19-virusset har bredt sig over hele verden, hvilket har udløst forskellige foranstaltninger for at begrænse smittespredningen. Den 10. marts 2020 understregede stats- og regeringscheferne for Den Europæiske Unions medlemsstater behovet for en fælles europæisk tilgang og en tæt koordinering med Kommissionen¹. Navnlig sundhedsministrene og indenrigsministrene blev opfordret til dagligt at sikre en passende koordinering og stræbe efter fælles europæisk vejledning.

Omfanget af den globale trussel, som vi nu står over for, understreger det tvungende behov for koordinering på EU-plan, således at de foranstaltninger, der træffes på nationalt plan, kan få størst mulig virkning.

På den baggrund vedtog Kommissionen den 16. marts 2020 en meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd og Rådet, hvori den opfordrede til at indføre midlertidige restriktioner for ikkevæsentlige rejser til EU i lyset af covid-19². Undtaget fra disse midlertidige restriktioner er personer med behov for international beskyttelse, eller personer, der skal have tilladelse til indrejse på medlemsstaternes område af andre humanitære årsager. De foranstaltninger, medlemsstaterne træffer for at inddæmme og begrænse en yderligere spredning af covid-19, bør baseres på risikovurderinger og videnskabelig rådgivning og skal fortsat stå i et rimeligt forhold til målet. Alle restriktioner på asyl-, tilbagesendelses- og genbosætningsområdet skal være forholdsmæssige og ikkediskriminerende og tage hensyn til princippet om non-refoulement og forpligtelserne i henhold til folkeretten.

Pandemien har direkte konsekvenser for den måde, hvorpå medlemsstaterne gennemfører EU's regler for asyl og tilbagesendelse, og griber forstyrrende ind i genbosætningsbestræbelserne. Kommissionen anerkender fuldt ud de vanskeligheder, medlemsstaterne står over for i den nuværende situation, når de skal gennemføre de relevante EU-regler. I forbindelse med alle foranstaltninger, der træffes på asyl-, genbosætnings- og tilbagesendelsesområdet, bør der også fuldt ud tages hensyn til de sundhedsbeskyttelsesforanstaltninger, medlemsstaterne har indført på deres område for at forhindre og inddæmme spredningen af covid-19.

For at støtte medlemsstaterne har Kommissionen på den baggrund udarbejdet denne vejledning ("vejledningen") med støtte fra Det Europæiske Asylstøttekontor (EASO) og Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex), uden at det berører princippet

¹ <https://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2020/03/10/statement-by-the-president-of-the-european-council-following-the-video-conference-on-covid-19/>

² COM(2020) 2050 final.

om, at kun Den Europæiske Unions Domstol kan foretage autoritative fortolkninger af EU-retten.

I vejledningen vises det, hvordan der så vidt muligt kan sikres **kontinuitet i procedurerne**, samtidig med at **beskyttelsen af menneskers sundhed og grundlæggende rettigheder** i overensstemmelse med EU's charter om grundlæggende rettigheder sikres fuldt ud. Samtidig mindes der om de grundlæggende principper, som fortsat skal finde anvendelse, således at der i videst muligt omfang fortsat er adgang til asylproceduren under covid-19-pandemien. Det er navnlig nødvendigt, at alle ansøgninger om international beskyttelse registreres og behandles, også selv om det sker med en vis forsinkelse. Akutte og absolut nødvendige behandlinger af sygdomme, herunder covid-19, skal sikres.

Også i den henseende indeholder vejledningen **praktisk rådgivning og kortlægger redskaber**, bl.a. ved at henvise til nye former for bedste praksis i medlemsstaterne for, hvordan asyl- og tilbagesendelsesprocedurerne kan gennemføres, og hvordan de genbosætningsrelaterede aktiviteter kan fortsættes under de nuværende omstændigheder, eftersom gældende lovgivning ikke indeholder bestemmelser, der tager højde for de særlige konsekvenser af en pandemi.

For at forhindre og inddæmme spredningen af covid-19 bør de folkesundhedsmæssige foranstaltninger såsom helbredsundersøgelser, begrænsning af socialt samvær, karantæne og isolation på samme måde i nødvendigt omfang gælde for tredjelandsstatsborgere, herunder ansøgere om international beskyttelse, genbosatte personer og tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold i Unionen, forudsat at disse foranstaltninger er rimelige, forholdsmæssige og ikkediskriminerede.

Den praktiske vejledning, der er medtaget i dokumentet, har til formål at give eksempler på, hvad det er muligt at gøre inden for rammerne af gældende EU-ret, og som hver medlemsstat kan gøre brug af under hensyntagen til eksisterende national praksis og disponible ressourcer.

Vejledningen omfatter navnlig følgende:

Asyl: Registrering og indgivelse af ansøgninger, de nærmere bestemmelser for afholdelse af samtaler og spørgsmål vedrørende modtagelsesforhold, herunder frihedsberøvelse, samt procedurerne i henhold til forordning (EU) nr. 604/2013 (herefter benævnt "Dublinforordningen").

Genbosætning: Praktiske retningslinjer for så vidt muligt at fortsætte de forberedende foranstaltninger, så det er muligt gnidningsfrit at genoptage genbosættelserne, så snart det igen kan lade sig gøre.

Tilbagesendelse: Praktiske foranstaltninger, der kan gøre det lettere at gennemføre tilbagesendelsesprocedurerne under de nuværende omstændigheder, støtte frivillig tilbagevenden og reintegration, beskytte migranter mod de utilsigtede konsekvenser af restriktive foranstaltninger for international rejseaktivitet, sikre adgang til tilstrækkelige

basale tjenester og præcisere, på hvilke betingelser det er rimeligt og forholdsmæssigt at tilbageholde irregulære migranter.

At yde vejledning er en dynamisk øvelse, det kan være nødvendigt at videreudvikle. Vejledningen vil blive suppleret af de relevante EU-agenturers aktiviteter i form af særlige tematiske møder³ med henblik på at bistå medlemsstaterne med yderligere praktisk rådgivning og lette udvekslingen af bedste praksis. Derudover findes der også generelle retningslinjer fra EASO vedrørende flere specifikke centrale spørgsmål, som dækkes i denne vejledning⁴.

1. Asyl

De foranstaltninger, der træffes på nationalt plan for at begrænse den sociale interaktion mellem sagsbehandlere i asylsager og asylansøgere, påvirker asylprocedurerne. De nationale sundhedsmyndigheder kan træffe de nødvendige foranstaltninger på grundlag af risikovurderinger og videnskabelig rådgivning for at inddæmme og begrænse en yderligere spredning af covid-19, men sådanne foranstaltninger bør stå i et rimeligt forhold til målet og være i overensstemmelse med EU-retten, herunder chartret om grundlæggende rettigheder. Tredjelandsstatsborgere, der ansøger om international beskyttelse, skal derfor have deres ansøgning registreret af myndighederne og have mulighed for at indgive den, også selv om det sker med forsinkelse. Der bør være særlig fokus på sårbare personers, familiers og mindreåriges (herunder uledsagede mindreåriges) situation, og alle ansøgere om international beskyttelse skal behandles med værdighed og som minimum gives adgang til og mulighed for at udøve deres grundlæggende rettigheder.

Hvad angår asylprocedurerne, kan det overvejes at anvende undtagelsesbestemmelser som dem, der er fastsat i direktiv 2013/32/EU (herefter benævnt "direktivet om asylprocedurer"), hvis der indkommer et stort antal ansøgninger samtidigt, eftersom der i direktivet ikke er taget højde for en situation som den, der er skabt af covid-19-pandemien⁵. Derudover fastsættes det specifikt i forordning (EU) nr. 603/2013 (herefter benævnt "Eurodacforordningen"), at det er muligt at udsætte indsamlingen af fingeraftryk som følge af foranstaltninger med henblik på at beskytte folkesundheden⁶.

Hvad angår ansvaret for at behandle ansøgninger, giver Dublinforordningen mulighed for fleksibilitet med hensyn til navnlig personlige samtaler, procedurer for genforening af uledsagede mindreårige med deres familie og anvendelse af de diskretionære klausuler.

Hvad angår modtagelsesforhold, kan medlemsstaterne udnytte den mulighed, direktiv 2013/33/EU (herefter benævnt "direktivet om modtagelsesforhold") giver for undtagelsesvis i behørigt begrundede tilfælde og for en rimelig periode, som skal være så kort som muligt, at fastsætte nærmere bestemmelser om andre materielle modtagelsesforhold end dem, der normalt kræves⁷. Sådanne

³ Den 2. april 2020 holdt EASO's netværk vedrørende asylprocedurer et tematisk onlinemøde om tilrettelæggelsen af personlige samtaler på afstand og den 8. april 2020 om indgivelse på afstand af ansøgninger om asyl. Også EASO's netværk vedrørende genbosætning og indrejse af humanitære årsager holdt et onlinemøde for at drøfte konsekvenserne af covid-19 for genbosætningsbestræbelserne i medlemsstaterne.

⁴ [EASO Practical Guide: Personal Interview](#) og [EASO Guidance on asylum procedure: operational standards and indicators and EASO Guidance on contingency planning in the context of reception](#).

⁵ Artikel 6 og artikel 31 i direktiv 2013/32/EU.

⁶ Artikel 9 i forordning (EU) nr. 603/2013.

⁷ Artikel 18 i direktiv 2013/33/EU.

bestemmelser om andre materielle modtagelsesforhold skal under alle omstændigheder dække de grundlæggende behov, herunder sundhedspleje. Karantæne eller isolation med henblik på at forhindre spredning af covid-19 er ikke reguleret af EU's asylregler. Sådanne foranstaltninger kan også pålægges asylansøgere i henhold til national ret, forudsat at de er nødvendige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende.

1.1. Asylprocedurer

Med hensyn til adgangen til proceduren for international beskyttelse har flere medlemsstater med henblik på at sikre begrænsning af socialt samvær og som følge af personaleknaphed meddelt, at asylmyndighederne holder lukket, eller at der kun er adgang til dem efter forudgående telefonisk eller elektronisk henvendelse. Medlemsstaterne har også rapporteret om begrænset service for så vidt angår registrering af ansøgninger om international beskyttelse. Nogle medlemsstater har præciseret, at registreringen af ansøgninger generelt er suspenderet eller kun tillades i undtagelsestilfælde og/eller i forbindelse med sårbare personer.

Artikel 6, stk. 5, i direktivet om asylprocedurer giver medlemsstaterne mulighed for at forlænge fristen for registrering af ansøgninger til ti arbejdsdage, såfremt ansøgninger om international beskyttelse indgivet samtidigt af et stort antal tredjelandstatsborgere eller statsløse i praksis gør det meget vanskeligt at overholde denne frist. Det bør være muligt for medlemsstaterne at anvende denne undtagelsesbestemmelse i et begrænset tidsrum, hvis det i praksis er meget vanskeligt for de nationale myndigheder at overholde fristen på tre eller seks arbejdsdage for registrering af ansøgninger som følge af covid-19-krisen, som i lyset af det overordnede formål med lovgivningen og de interesser, der er på spil, kan have en virkning svarende til den, som et stort antal ansøgninger, der indgives samtidigt, har, eftersom gældende lovgivning generelt ikke indeholder bestemmelser, der tager højde for de særlige omstændigheder, en pandemi forårsager. Under alle omstændigheder bør alle yderligere forsinkelser i registreringen af ansøgninger ikke påvirke ansøgenes rettigheder i medfør af direktivet om modtagelsesforhold, som finder anvendelse fra indgivelsen af en ansøgning.

I henhold til artikel 6, stk. 1, tredje afsnit, i direktivet om asylprocedurer bør medlemsstaterne sikre, at medarbejderne hos de myndigheder, der sandsynligvis vil modtage ansøgninger om international beskyttelse (politi, grænsemyndigheder, indvandringsmyndigheder, personale i faciliteter for frihedsberøvede osv.), får oplysninger om ændringer med hensyn til registrering og indgivelse af ansøgninger, således at de kan henvise sagerne til registrering og informere ansøgere om, hvor og hvordan de kan indgive ansøgninger om international beskyttelse.

Praktisk vejledning

- Medarbejderne hos de myndigheder, der sandsynligvis vil modtage ansøgninger om international beskyttelse, bør informeres om alle midlertidige ændringer af procedurerne for adgang til asylproceduren som følge af covid-19, f.eks. at asylmyndighederne har indført kortere arbejdstid, at der er begrænset adgang til dem for offentligheden, og at der er mulighed for fjernkontakt pr. telefon m.m.
- Oplysninger om sådanne midlertidige ændringer og ordninger bør stilles til rådighed for den brede offentlighed, f.eks. via asylmyndighedernes offentlige websted, således at tredjelandstatsborgere eller statsløse personer kan få kendskab hertil, før de indgiver en ansøgning om international

beskyttelse. Sådanne oplysninger vil også være nyttige for civilsamfundsorganisationer, der kan hjælpe ansøgerne.

- Hvis der stadig er adgang til asylmyndighedernes lokaler, bør de relevante oplysninger fortrinsvis gives ved hjælp af infografikker og andre former for visuel kommunikation i det omfang, det er muligt.
- En række medlemsstater har indført forskellige ordninger for registrering af ansøgere, uden at de har personlig kontakt med asylmedarbejderne. Et eksempel på god praksis er registreringen af ansøgere ved brug af særlige lukkede skranke i myndighedernes lokaler, hvor ansøgerne får information på deres eget sprog, og der indsamles oplysninger.

Indgivelse af ansøgninger: I nogle medlemsstater er det muligt at indgive ansøgninger om international beskyttelse pr. post. Kommissionen anbefaler, at det, når det er nødvendigt, bliver muligt at indgive ansøgninger ved hjælp af en formular, der indgives pr. post eller helst online. I henhold til artikel 6, stk. 4, i direktivet om asylprocedurer anses ansøgningen for at være indgivet, når formularen er kommet de kompetente myndigheder i hænde.

Praktisk vejledning:

- Indgivelsen af ansøgninger kan om nødvendigt og så vidt muligt ske online (via indgivelse af en onlineformular). I sådanne tilfælde bør ansøgerne have let adgang til at udfylde den korrekte formular online.
- Som en grundlæggende forholdsregel bør ansøgere, der har indgivet en ansøgning online eller pr. post, have bevis herfor i form af en bekræftende mail eller kvittering for fremsendelse med anbefalet post.
- Der bør træffes særlige foranstaltninger for at sikre, at ansøgerne informeres på et sprog, som de forstår eller med rimelighed kan formodes at forstå, om den procedure, der skal følges, og om deres rettigheder og forpligtelser under proceduren.
- Der bør også træffes særlige foranstaltninger for at sikre, at ansøgerne får oplysninger om de mulige konsekvenser af, at de ikke overholder deres forpligtelser og ikke samarbejder med myndighederne.

Personlige samtaler:

Mange medlemsstater har udsat de personlige samtaler. Andre afholder samtalerne ved hjælp af videokonferencer eller ved at installere sikkerhedsglas. Kommissionen anbefaler, at medlemsstaterne så vidt muligt anvender sådanne særlige midlertidige ordninger, forudsat at de kompetente myndigheder træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre passende faciliteter og tolkning samt adgang til juridisk bistand og repræsentation.

Medlemsstaterne kan gøre brug af artikel 14, stk. 2, litra b), i direktivet om asylprocedurer og undlade den personlige samtale afhængigt af sagens omstændigheder, navnlig hvis der er rimelig grund til at antage, at en ansøger kan være smittet med covid-19. I sådanne tilfælde skal der gøres en rimelig

indsats for at give ansøgeren mulighed for at fremlægge yderligere oplysninger. Det forhold, at der ikke afholdes en personlig samtale, må ikke påvirke den besluttende myndigheds afgørelse negativt.

Hvis national lovgivning tillader det, er det desuden muligt at foretage en indledende behandling af en fornyet ansøgning under proceduren for antagelse til behandling alene på grundlag af den skriftlige dokumentation og uden at afholde en personlig samtale, jf. artikel 42, stk. 2, litra b), i direktivet om asylprocedurer.

Praktisk vejledning:

- Personlige samtaler bør så vidt muligt ske på afstand ved brug af videokonferencer, undtagen hvis særlige proceduremæssige behov gør en personlig samtale pr. videokonference uegnet i forhold til en ansøger (f.eks. traumatiserede ansøgere, ansøgere, der har været udsat for kønsbaseret forfølgelse, samt børn og ansøgere med nedsat hørelse). Derudover bør simultantolkning på afstand ske ved brug af særlige telefonkanaler.
- Hvis myndighederne opretter videokonferencelokaler, bør de også sørge for, at der (virtuelt) er juridiske rådgivere, andre rådgivere og betroede personer til stede, som kan støtte ansøgeren. Der bør sørges for et trygt miljø og en fortrolig ramme. Blandt de fortrolighedsskabende foranstaltninger er også en sikker forbindelse.
- Hvis videokonferencer teknisk set ikke er mulige eller hensigtsmæssige, kan medlemsstaterne på grundlag af den påkrævede sundheds- og sikkerhedsvejledning træffe særlige foranstaltninger for at sikre den krævede fysiske afstand og begrænsning af socialt samvær, så risikoen for smitte mindskes, f.eks. ved at installere sikkerhedsglas. Selv i de tilfælde, hvor videokonferencer ikke er teknisk mulige, bør alle midler for at sikre simultantolkning på afstand udnyttes.
- Det er nødvendigt at overholde EU-reglerne for udskrifter og/eller optagelser af samtaler. Der bør sammen med brugen af videokonferencer sikres alternative måder, hvorpå ansøgerne kan indgive dokumentation, der garanterer sikkerheden og fortroligheden i forbindelse med de indgivne dokumenter, f.eks. ved hjælp af modtagelsesnetværk eller lokale afdelinger eller relevante ministerier. Der kan være en scanner i videokonferencelokalet, som ansøgeren kan bruge til at sende dokumenter.
- Hvis de personlige samtaler afholdes på afstand, bør denne omstændighed såvel som mulige elementer, der under samtalen kan skabe forviklinger, tages i betragtning ved behandlingen af ansøgningen. Der findes yderligere oplysninger i [EASO Practical Guide: Evidence Assessment](#).
- Hvis sagsbehandlerne telearbejder, er det vigtigt, at de har adgang til regulære kanaler, hvorigennem de kan modtage vejledning fra overordnede sagsbehandlere, tilsynsførende og/eller sagkyndige ved brug af sikre kommunikationssystemer, der garanterer sikkerheden og beskyttelsen af personoplysninger.

Fristen for at afslutte behandlingsproceduren

Artikel 31, stk. 3, litra b) i direktivet om asylprocedurer giver medlemsstaterne mulighed for at forlænge fristen på seks måneder for at afslutte behandlingen af ansøgninger med en periode på yderligere højst ni måneder, såfremt ansøgninger om international beskyttelse indgivet samtidigt af et stort antal tredjelandsstatsborgere eller statsløse i praksis gør det meget vanskeligt at overholde denne frist. Det bør være muligt for medlemsstaterne at anvende denne midlertidige undtagelsesbestemmelse, når det i praksis er meget vanskeligt for dem at overholde fristen på seks måneder for behandling af ansøgninger som følge af covid-19-krisen, som i lyset af det overordnede formål med lovgivningen og de interesser, der er på spil, kan have en virkning svarende til den, som et stort antal ansøgninger, der indgives samtidigt, har, eftersom medlovgiver ikke har forudset den særlige situation, en pandemi skaber.

1.2 Dublin

Overførsler efter Dublinforordningen: EASO har sendt en forespørgsel⁸ til medlemsstaterne om gennemførelsen af overførsler efter Dublinforordningen, og Kommissionen har fulgt op på en anmodning om specifikke oplysninger. Af medlemsstaternes svar fremgår det pr. 30. marts 2020, at det maksimale antal sager, hvor det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at overføre ansøgere til den ansvarlige medlemsstat på grund af covid-19, har ført til, at ansvaret i lidt over 1 000 sager⁹ siden den 25. februar 2020 er blevet overført, hvilket har påvirket seks medlemsstater.

På grundlag af medlemsstaternes svar anslås det, at 25 medlemsstater vil have højst 6 000 sager, hvor ansvaret inden 1. juni 2020 kan overføres, hvis overførslerne på grund af covid-19 ikke genoptages. Nogle medlemsstater, også dem med et stort antal Dublinsager, var ikke i stand til at fratække de sager, hvor personen var forsvundet, eller hvor sagen stadig var under behandling på forvaltningsniveau eller ved retten, eller at kortlægge de individuelle frister og baserede derfor antallet af sager, hvor ansvaret kan overføres, på et skøn. Det forventede antal sager, hvor ansvaret de kommende to måneder kan overføres som følge af covid-19, er derfor betydeligt lavere.

Et tæt samarbejde mellem medlemsstaterne er af afgørende betydning for et velfungerende Dublinsystem. Kommissionen opfordrer alle medlemsstaterne til at genoptage overførslerne så hurtigt, det er praktisk muligt, i lyset af de skiftende omstændigheder. Kommissionen og EASO er parate til i nødvendigt omfang at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne, herunder bilateralt samarbejde.

Inden der gennemføres overførsler, bør medlemsstaterne overveje situationen med hensyn til covid-19, herunder situationen som følge af det store pres på sundhedssystemet i den medlemsstat, der er ansvarlig for behandlingen af de pågældende ansøgninger. Medlemsstaterne bør desuden tage behørigt hensyn til ikke at forsinke behandlingen af ansøgningerne under hensyntagen til den nuværende situation.

Hvis overførslen til den ansvarlige medlemsstat ikke foretages inden for den gældende frist, overføres ansvaret til den medlemsstat, der anmodede om overførslen, jf. Dublinforordningens artikel 29, stk. 2. Ingen bestemmelser i forordningen giver mulighed for at fravige denne regel i en situation som den, der er forårsaget af covid-19-pandemien.

⁸ "Practical/technical level to provide overview on the impact of COVID19 on the Dublin practice".

⁹ Nogle medlemsstater var kun i stand til at give et skøn.

For så vidt angår uledsagede mindreårige kan proceduren for at få dem genforenet med et familiemedlem, en søskende eller en slægtning fortsætte selv efter udløbet af fristen for overførsel, jf. artikel 29, hvis det er i barnets tarv, og hvis varigheden af proceduren for anbringelse af den mindreårige har medført manglende overholdelse af denne frist, jf. artikel 12, stk. 2, i Dublin gennemførelsesforordningen¹⁰.

I henhold til Dublinforordningens artikel 17, stk. 2, kan en medlemsstat desuden når som helst, inden der træffes en første substansafgørelse, anmode en anden medlemsstat om at overtage en ansøger med henblik på sammenføring på grundlag af familierelationer, af humanitære årsager, navnlig baseret på familiemæssige eller kulturelle hensyn, selv om denne anden medlemsstat i princippet ikke er ansvarlig. Denne regel kan også anvendes i de tilfælde, hvor de bindende kriterier vedrørende familiesammenføring fandt anvendelse, men hvor fristerne for overførsel ikke kunne overholdes, fordi det som følge af covid-19 var umuligt at gennemføre en overførsel.

Da Europa-Parlamentet og Rådet ikke har forudset den særlige situation, en pandemi skaber, bør det være muligt for medlemsstaterne at anvende en sådan diskretionær klausul, selv når målet ikke er sammenføring på grundlag af familierelationer.

Medlemsstaterne kan på bilateralt plan og i hver enkelt sag aftale, at når overførslerne efter Dublinforordningen kan genoptages, vil de medlemsstater, der var ansvarlige for de berørte ansøgere før suspensionen, acceptere at blive det igen.

Anvendelsen af denne regel vil kræve ansøgerens samtykke, jf. artikel 17, stk. 2.

Dublinprocedurer

Samtaler: I medfør af Dublinforordningens artikel 5, stk. 2, er medlemsstaterne ikke forpligtet til at afholde en personlig samtale, når en ansøger har modtaget relevante oplysninger om gennemførelsen af nævnte forordning¹¹ og allerede ved brug af andre midler har givet de oplysninger, der er relevante for at afgøre, hvilken medlemsstat der er ansvarlig. Ikke at afholde en personlig samtale kan anses for en passende foranstaltning, navnlig hvis der er mistanke om, at en ansøger er smittet med covid-19, forudsat at disse betingelser er opfyldt. Hvis der ikke afholdes en samtale, skal medlemsstaterne sikre, at ansøgeren har mulighed for at fremlægge yderligere oplysninger, der er relevante for på korrekt vis at afgøre, hvilken medlemsstat der er ansvarlig, inden der træffes afgørelse om overførsel.

Prioritet til sager vedrørende uledsagede mindreårige og opretholdelse af familiens enhed: I en situation, hvor medlemsstaternes forvaltninger tilpasser deres arbejdsgange, hvilket kan påvirke kapaciteten til at behandle Dublinsager rettidigt, bør medlemsstaterne prioritere behandlingen af sager vedrørende uledsagede mindreårige, andre sårbare personer eller opretholdelse af familiens enhed.

IT-opkobling: Da medlemsstaterne er forpligtet til at kommunikere med hinanden via DubliNet, bør de i en situation, hvor mange af dem har tilpasset deres arbejdsgange, prioritere at undersøge, hvordan forbindelsen til DubliNet kan opretholdes eller stilles til rådighed i forbindelse med

¹⁰ Kommissionens forordning (EF) nr. 1560/2003 af 2. september 2003 om gennemførelsesforanstaltninger til Rådets forordning (EF) nr. 343/2003 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet af en tredjelandstatsborger i en af medlemsstaterne (EUT L 222 af 5.9.2003, s. 3), som ændret ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 118/2014 af 30. januar 2014 (EUT L 39 af 8.2.2014, s. 1).

¹¹ Jf. Dublinforordningens artikel 4.

telearbejdsordninger for derved at gøre det muligt at fortsætte behandlingen af Dublinsager, samtidig med at de sikrer databeskyttelsen i henhold EU-retten.

Praktisk vejledning:

- Samtaler i medfør af Dublinforordningen bør om nødvendigt så vidt muligt foregå på afstand ved brug af videokonferencer med den nødvendige tolkning på afstand. Ovennævnte generelle praktiske vejledning om personlige samtaler finder også anvendelse på samtaler i Dublinsager. Medlemsstater, der undlader at afholde samtaler, jf. Dublinforordningens artikel 5, stk. 2, bør sikre, at de på tidspunktet for registreringen så vidt muligt har indsamlet de oplysninger fra ansøgeren, der er nødvendige for at gennemføre Dublinproceduren. Medlemsstaterne kan også oprette en særlig e-mailadresse, som ansøgere kan bruge som en alternativ måde til at fremlægge dokumenter og alternative beviser og oplysninger på, samtidig med at de sikrer databeskyttelsen i overensstemmelse med EU-retten. Der findes yderligere oplysninger i [EASO Practical Guide on the implementation of the Dublin III Regulation: interview and evidence assessment](#)¹² og i [Guidance on the Dublin procedure: operational standards and indicators](#)¹³.
- I forbindelse med sager vedrørende uledsagede mindreårige og familiesammenføring bør medlemsstaterne lægge vægt på at vurdere mulighederne for at finde frem til familiemedlemmer og indhente samtykke på tidspunktet for registreringen. De nationale myndigheder kan vælge at underrette Dublinenheden om sådanne sager straks efter registreringen eller ved dagens afslutning ved at opstille en liste over sager, der skal prioriteres.
- Medlemsstaterne kan stille DubliNet til rådighed for et tilstrækkeligt antal ansatte, der telearbejder. Udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne skal ske via medlemsstaternes nationale adgangspunkter, og medlemsstaterne skal sikre en sikker forbindelse og sikret adgang til DubliNet. Den enkelte medarbejder, der telearbejder, og som har behov for at få adgang til DubliNet, bør udstyres med enheder og værktøjer, der muliggør sikker adgang til medlemsstaternes nationale adgangspunkter. F.eks. er en af mulighederne at konfigurere et VPN mellem medarbejderens udstyr og medlemsstatens nationale adgangspunkter, der er installeret i Dublinenheden. eu-LISA kan støtte medlemsstaterne og dele deres erfaringer med de netværks- eller sikkerhedsmæssige aspekter. Hvis der ikke findes en teknisk løsning for medarbejdere, der telearbejder, kan den nationale Dublinenhed under overholdelse af de nationale sundheds- og sikkerhedsmæssige retningslinjer for covid-19 vælge at have en vagtordning på kontoret.

1.3. Modtagelsesforhold for asylansøgere

Sundhedsscreening: Mange medlemsstater har indført strengere helbredsundersøgelser af ansøgere og obligatoriske covid-19-test for nyankomne. I henhold til artikel 13 i direktivet om modtagelsesforhold kan medlemsstaterne foretage en helbredsundersøgelse af ansøgere om international beskyttelse af hensyn til folkesundheden for at afklare, hvilke forholdsregler det vil være

¹² EASO's "[Practical Guide on the implementation of the Dublin III Regulation: interview and evidence assessment](#)".

¹³ EASO's "[Guidance on the Dublin procedure: operational standards and indicators](#)".

passende at træffe, samtidig med at de overholder de grundlæggende rettigheder og princippet om proportionalitet, nødvendighed og ikkeforskelsbehandling.

Sundhedspleje: Det kræves i henhold til artikel 19 i direktivet om modtagelsesforhold, at ansøgerne får den nødvendige lægebehandling, som mindst skal omfatte akut lægehjælp og absolut nødvendig behandling af sygdomme og alvorlige mentale forstyrrelser. Medlemsstaterne bør træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at denne sundhedspleje om nødvendigt omfatter behandling for covid-19.

Karantæne/isolation: Mange medlemsstater anvender karantæne eller isolation til forebyggelse af spredning af covid-19. Sådanne foranstaltninger er ikke reguleret af direktivet om modtagelsesforhold. Karantæne eller isolation kan anvendes over for ansøgere om international beskyttelse på grundlag af national lovgivning, forudsat at sådanne foranstaltninger er rimelige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende. Det betyder bl.a., at en medlemsstat kun kan anvende karantæne/isolation over for ansøgere om international beskyttelse, der ankommer til dens grænser, hvis den anvender sådanne foranstaltninger, selv om de ikke nødvendigvis er identiske, over for alle personer, der ankommer fra områder, der er ramt af pandemien, og passende foranstaltninger over for personer, der allerede befinder sig på dens område.

Praktisk vejledning:

- Det bør prioriteres at foretage sundhedsscreeninger af de ansøgere, der er mest i fare for at blive smittet, såsom ældre eller kronisk syge samt af nyankomne i indkvarteringsfaciliteter eller faciliteter for frihedsberøvede.
- Når det er nødvendigt, kan der indføres karantæne i 14 dage for alle nyankomne i særlige ankomstcentre eller særlige modtagelsesfaciliteter og faciliteter for frihedsberøvede. Myndighederne kan også tage tredjelandstatsborgeres temperatur, når de ankommer til og forlader faciliteterne med henblik på at opdage sygdomssymptomer. Der kan oprettes en mekanisme til daglig overvågning og evaluering af eventuelle formodede smittetilfælde.
- Det anbefales, at hvert modtagelsescenter har mindst ét isolationslokale for personer, der er testet positive for covid-19, som overholder de relevante standarder for isolation.
- Ansøgere om international beskyttelse, der har behov for særlig lægebehandling, bør henvises til særlige plejefaciliteter eller overføres dertil.
- Ansøgere om og personer under international beskyttelse, som har en lægefaglig baggrund, vil kunne yde støtte til det nationale sundhedssystem i forbindelse med covid-19. Medlemsstaterne opfordres til at give dem adgang til arbejdsmarkedet og til at lette anerkendelsen af deres erhvervsmæssige kvalifikationer eller status.

Materielle modtagelsesforhold: Nogle medlemsstater har lukket visse faciliteter såsom ankomstcentre, men åbnet andre faciliteter såsom nødindkvartering. Nogle medlemsstater mindsker også belægningsgraden på deres faciliteter og begrænser adgangen til eller besøg på dem for at undgå, at mennesker bevæger sig rundt.

I henhold til EU-retten skal medlemsstaterne fra det tidspunkt, hvor en person indgiver en ansøgning, sikre, at de materielle modtagelsesforhold muliggør en passende levestandard for ansøgerne, som garanterer deres underhold og beskytter deres fysiske og mentale sundhed.

Hvis modtagelsen af ansøgere sker i kollektive modtagelsesfaciliteter, anbefaler Kommissionen, at medlemsstaterne fuldt ud anvender deres modtagelseskapacitet for i videst muligt omfang at sikre begrænsning af socialt samvær mellem ansøgerne, samtidig med at de, der er i risikogruppen, isoleres. Der kan være tale om både forebyggende foranstaltninger og reaktive foranstaltninger i forhold til dem, der er testet positive, med særlig vægt på sårbare grupper, herunder ansøgere med handicap, ældre eller beboere med eksisterende helbredsproblemer.

Praktisk vejledning:

- Selv om modtagelsesmyndighederne erkender, at det kan være svært at gennemføre sundhedsprotokollerne fuldt ud, bør de søge teknisk rådgivning hos de kompetente myndigheder med hensyn til sådanne sundhedsprotokoller, der omfatter foranstaltninger for at sikre fysisk afstand og begrænsning af socialt samvær, med henblik på at mindske smitteoverførslen. Medarbejderne bør have den nødvendige uddannelse og de nødvendige oplysninger til at gennemføre de aftalte ændringer i modtagelsescentre med hensyn til forvaltning og dertil knyttede arbejdsgange som følge af de nye sundhedsprotokoller.
- Hvis modtagelsescentre er overfyldte, hvilket gør det vanskeligt at anvende sundhedsprotokollerne, bør ansøgerne så vidt muligt overføres til andre faciliteter. Hvis der er ledig modtagelseskapacitet, kan belægningsgraden i hver facilitet reduceres for at mindske risikoen for spredning af sygdomme. Den planlagte lukning af visse modtagelsescentre kan udskydes for at sikre en lavere belægningsgrad.
- For at mindske belægningsgraden kan medlemsstaterne også opfordre ansøgere, der har andre indkvarteringsmuligheder, om at forlade åbne modtagelsescentre og give dem madkupper.
- Kollektive kantiner er et af de steder, hvor store grupper af beboere mødes. Ved at udvide åbningstiderne, indføre spisning i hold eller åbne et ekstra lokale indenfor eller udenfor er det også om nødvendigt muligt at mindske antallet af personer, der er til stede på samme tid, og skabe mere plads mellem dem. Det samme kan anvendes i faciliteter, der har fælles køkkener, hvor beboerne selv kan lave mad.
- I stedet for (beboer)gruppebaserede aktiviteter (fodbold, TV-lokale, sprogklasser) kan der gives mulighed for, at enkeltpersoner eller kernefamilier anvender faciliteterne inden for bestemte tidsrum, eller for at flytte visse aktiviteter, så de gennemføres online ved hjælp af web- og videokonferencer.
- Så mange som muligt af de personer, der er i risikogruppen med hensyn til covid-19, kan overføres til mere individualiserede modtagelseslokaliteter eller sættes sammen i en særskilt del af bygningen væk fra de beboere, der ikke er i risikogruppen. Sårbare grupper bør også ydes særlig beskyttelse, f.eks. ved levering af fødevarer og udbetaling af lomme penge.

- Det anbefales, at medlemsstaterne sikrer kontinuitet i støtten til beboernes mentale og psykosociale sundhed, også selv om det sker på afstand, som en måde til at mindske stress, angst og spændinger som følge af situationen.
- Det anbefales, at medlemsstaterne på modtagelsescentrene træffer foranstaltninger for at afbøde risici i tilknytning til seksuel og kønsbaseret vold, der kan stige i forbindelse med begrænsninger i bevægelsesfriheden. Adgangen til tilknyttede støttetjenester bør stadig så vidt muligt sikres.
- Visse frister og gyldigheden af dokumenter til ansøgere samt opholdsdokumenter til personer under international beskyttelse kan forlænges for at sikre, at disse personer ikke straffes urimeligt for ikke at have adgang til de ansvarlige myndigheder.

Forebyggelses- og hygiejneforanstaltninger: Alle medlemsstaterne har allerede indført særlige hygiejneforanstaltninger og foretager jævnlig desinfektion af modtagelsesfaciliteterne. Kommissionen anbefaler, at disse forebyggelses- og hygiejneforanstaltninger fortsætter og målrettes beboerne såvel som personalet i kollektive faciliteter.

Praktisk vejledning:

- Ansøgerne bør underrettes, på et sprog de forstår eller med rimelighed formodes at forstå, om de nationale foranstaltninger, der er truffet for at inddæmme og forhindre spredningen af coronavirus. Til det formål kan det budskab og indhold, der er blevet formidlet til den brede offentlighed, også anvendes i den kommunikation, der målrettes ansøgerne, idet der sikres oversættelse til de nødvendige sprog.
- Ansøgerne bør underrettes og gøres særligt bevidste om bl.a. håndhygiejne, begrænsning af socialt samvær, hosten, karantæne eller isolation, hygiejneforanstaltninger, forhindring af forsamlinger, brug af det offentlige rum, regler for hensigtsmæssig adfærd og begrænsninger i bevægelsesfriheden samt retningslinjer for, hvad de skal gøre, hvis de får mistanke om, at de kan være blevet smittet.
- I kollektive faciliteter, der anvendes hyppigt, såsom spiselokaler, tilrådes det at desinficere overfladerne flere gange dagligt. Øvrige fællesområder bør ligeledes desinficeres i løbet af ugen.
- Der kan installeres ekstra håndvaske ved indgangen til modtagelsesfaciliteten og på vigtige steder rundt om i faciliteten. Modtagelsescentre kan også tilbyde beboerne masker eller give dem mulighed for at have deres egne masker, når sådanne forefindes.
- Ikkevæsentlige besøg på modtagelsescentrene kan begrænses midlertidigt for at begrænse spredningen af covid-19. Dette bør ikke føre til, at advokater, værger, UNHCR og (hvad angår lukkede faciliteter) organer for overvågning af frihedsberøvede pålægges uberettigede begrænsninger.
- Personalet kan få mulighed for at telearbejde eller arbejde i skiftehold med henblik på at sikre begrænsning af socialt samvær og mere fleksible arbejdsordninger.

Bestemmelser om andre materielle modtagelsesforhold: Nogle medlemsstater tilbyder en mere begrænset service i modtagelsesfaciliteterne ved for eksempel at suspendere gruppeaktiviteter og personlig rådgivning.

Hvis modtagelsesmyndigheden på grund af covid-19 ikke har personale eller ressourcer i et omfang, der er tilstrækkeligt til at sikre, at de tilgængelige modtagelsesfaciliteter fungerer tilfredsstillende, kan medlemsstaterne gøre brug af den mulighed, der er fastsat i artikel 18, stk. 9, litra b), i direktivet om modtagelsesforhold, med henblik på i behørigt begrundede tilfælde og for en rimelig periode, som skal være så kort som mulig, at kunne fastsætte bestemmelser om andre materielle modtagelsesforhold end dem, der normalt kræves. Sådanne andre forhold skal under alle omstændigheder dække ansøgernes basale behov, navnlig lægebehandling og underhold samt fysisk sikkerhed og værdighed.

Praktisk vejledning:

- I mangel af adgang til de regulære modtagelses- eller ankomstcentre kan der oprettes nødindkvartering. Dette bør under alle omstændigheder ske under opfyldelse af de basale behov og med respekt for den menneskelige værdighed.
- Ikkevæsentlige tjenester såsom gruppeaktiviteter og personlig rådgivning kan midlertidigt suspenderes i det omfang, det er nødvendigt for at sikre begrænsning af socialt samvær. Det anbefales, at medlemsstaterne indfører bestemmelser, der skal sikre fjernkommunikation og -rådgivning, herunder via en telefonhjælpetjeneste.

Undervisning for børn: I henhold til artikel 14 i direktivet om modtagelsesforhold skal medlemsstaterne give mindreårige børn af ansøgere samt mindreårige ansøgere adgang til undervisning på betingelser, der svarer til dem, som gælder for landets egne statsborgere.

På grund af de foranstaltninger, der skal forhindre og inddæmme spredningen af covid-19, kan det være en udfordring for de nationale myndigheder at sikre kontinuerlig adgang til undervisning. I den forbindelse har flere medlemsstater indført bestemmelser om hjemmeundervisning eller anden form for fjernundervisning. Såfremt tredjelandsstatsborgere har adgang til denne undervisning, bør der ved de foranstaltninger, der træffes, tages hensyn til barnets tarv, jf. artikel 23 i direktivet om modtagelsesforhold, og så vidt muligt til den pågældende mindreåriges alder og behov. Undervisningen kan finde sted i indkvarteringscentrene, hvis det kan gøres i overensstemmelse med reglerne om begrænsning af socialt samvær.

Praktisk vejledning:

- Mindreårige børn af ansøgere samt mindreårige ansøgere bør sikres adgang til hjemmeundervisning eller anden form for fjernundervisning på betingelser, der svarer til dem, som gælder for børn med statsborgerskab i det pågældende land. Hjemmeundervisningen kan for eksempel omfatte online- eller e-læringsfaciliteter med daglig eller ugentlig læreropfølgning, tildeling af læsestof og øvelser til hjemmestudier, uddeling af fritids- og undervisningsmaterialer samt radio-, podcast- eller TV-udsendelser med fagligt indhold.

- Med henblik på online- og e-læring kan det være nødvendigt at give øget adgang til internettet i kollektive modtagelsesfaciliteter via trådløse netværk (i de tilfælde, hvor forældrene har deres egne kommunikationsenheder) og adgang til computere under overholdelse af reglerne om begrænsning af socialt samvær.
- Uddannelsesudbydere, herunder udbydere af sprogundervisning eller uformel undervisning (såsom NGO'er) bør kunne fortsætte deres aktiviteter på centret, så længe reglerne om begrænsning af socialt samvær og de forebyggende sundhedsmæssige foranstaltninger kan sikres, eller udføre dem på afstand ved hjælp af onlinefaciliteter.
- Agenturnetværket for uddannelse i katastrofeområder (<https://inee.org/>) har udgivet retningslinjer for undervisning under covid-19-pandemien.

Ansøgere, der er blevet frihedsberøvet i henhold til direktivet om modtagelsesforhold:

Med hensyn til ansøgere, der er blevet frihedsberøvet af de i direktivet om modtagelsesforhold fastsatte grunde, gælder det i henhold til artikel 11, at "frihedsberøvede sårbare ansøgers helbred, herunder deres mentale sundhed, skal være et væsentligt anliggende for de nationale myndigheder" (såsom covid-19).

Praktisk vejledning:

- Frihedsberøvede ansøgere bør fortsat sikres adgang til udendørsarealer. Nogle medlemsstater har reduceret det tidsrum, frihedsberøvede har lov til at opholde sig uden for faciliteten for frihedsberøvede, således at beboerne kommer i kontakt med færre personer fra lokalsamfundet. Alle restriktioner, herunder begrænsning af besøgende, skal på forhånd forklares grundigt, og der er mulighed for at indføre alternative foranstaltninger til opretholdelse af kontakten med venner og familie, for eksempel via telefon- eller internetopkald.
- Der kan derudover tages hensyn til det eventuelle behov for at yde supplerende psykologisk bistand samt for at oplyse åbent og dele viden om sygdommen.
- I WHO's vejledning "Beredskab, forebyggelse og bekæmpelse af covid-19 i fængsler og andre steder for frihedsberøvede" (<http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/prisons-and-health/news/news/2020/3/preventing-covid-19-outbreak-in-prisons-a-challenging-but-essential-task-for-authorities>) findes der nyttige oplysninger om forebyggelse og håndtering af et potentielt sygdomsudbrud i et center for frihedsberøvede, idet der samtidig lægges vægt på de elementer af grundlæggende rettigheder, der skal respekteres i indsatsen mod covid-19.

1.4 Eurodacforordningen

Optagelse og videregivelse af fingeraftryk:

I Eurodacforordningens artikel 9, stk. 2, fastsættes det, at når det ikke er muligt at optage en ansøgers fingeraftryk på grund af foranstaltninger truffet af hensyn til ansøgerens helbred eller til beskyttelsen

af folkesundheden, optager og videresender medlemsstaterne disse fingeraftryk snarest muligt og senest 48 timer efter, at disse sundhedsmæssige hensyn ikke længere er nødvendige.

Optagelsen af fingeraftryk af alle tredjelandsstatsborgere, der er omfattet af forpligtelsen til at få taget fingeraftryk, bør ske hurtigst muligt, samtidig med at folkesundheden beskyttes.

2. Genbosætning

Udbruddet af covid-19 har grebet alvorligt forstyrrende ind i genbosætningsoperationerne: Medlemsstaterne, UNHCR og IOM har midlertidigt suspenderet deres genbosætningsoperationer. UNHCR har derudover suspenderet nødevakueringer af humanitære årsager med henblik på videre genbosætning. Af samme årsager er det i øjeblikket svært at få adgang til tredjelande, der huser flygtninge.

Kommissionen anerkender denne vanskelige situation og dens betydning for den praktiske gennemførelse af medlemsstaternes tilsagn for 2020 om 29 500 genbosætningspladser. Kommissionen opfordrer dog medlemsstaterne til fortsat at udvise solidaritet over for personer med behov for international beskyttelse samt tredjelande, der huser et stort antal flygtninge. Konsekvenserne af covid-19 i disse tredjelande kan gøre behovet for genbosætning endnu mere presserende.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til, så vidt det er praktisk muligt i overensstemmelse med de sundhedsmæssige beredskabsforanstaltninger, der er truffet, at fortsætte de genbosætningsrelaterede aktiviteter under den nuværende krise, så man er klar til at genoptage genbosætningerne under sikre forhold for alle parter, når det igen kan lade sig gøre.

Kommissionen vil på baggrund af de nuværende afbrydelser af genbosætningsoperationerne hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre deres tilsagn for 2020, og den vil udvise særlig fleksibilitet med hensyn til at forlænge gennemførelsesperioden ud over 2020, således at medlemsstaterne sikres tilstrækkelig tid til fuldt ud at gennemføre de tilsagn, de gav i forbindelse med tilsagnsrunden for 2020.

Praktisk vejledning:

- Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at overveje nye arbejdsmetoder, der gør det muligt at fortsætte genbosætningsprogrammerne. Medlemsstaterne bør i tæt samarbejde med UNHCR navnlig overveje at acceptere ansøgninger om genbosætning alene på sagsbasis, afholde samtaler pr. video understøttet af simultantolkning på afstand samt give fjernvejledning før udrejsen, så snart det igen kan lade sig gøre i det første asylland, herunder ved hjælp af EASO's støttefacilitet til genbosætning i Istanbul. Dette vil sikre, at udvælgelsen af de personer, der har behov for international beskyttelse, kan fortsætte, og at de udvalgte personer kan være klar til at rejse ind på medlemsstaternes område, så snart rejserestriktionerne er ophævet.
- Da de midlertidige restriktioner for ikkevæsentlige rejser indeholder en undtagelse for personer med behov for international beskyttelse og for personer, der rejser af andre humanitære årsager, opfordres medlemsstaterne til at gøre det lettere for personer eller grupper af personer, der har behov for international beskyttelse, og som allerede er blevet udvalgt til genbosætning, fortsat at ankomme, så vidt det er praktisk muligt under de nuværende omstændigheder. Det er i den henseende nødvendigt at arbejde tæt sammen med IOM og UNHCR om bl.a. helbredstjek før

afrejsen og mulige karantæneforanstaltninger.

- Medlemsstaterne opfordres desuden til at gennemgå deres operationelle planer for genbosætning for at tage højde for den formentlig øgede risiko for sundhedsproblemer, for eksempel ved at teste for covid-19 eller indføre karantænebestemmelser.
- Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til fuldt ud at benytte EASO's netværk vedrørende genbosætning og indrejse af humanitære årsager som det centrale forum for videndeling, udvikling af nye arbejdsmetoder og fælles udvikling af exitstrategier efter den nuværende nedlukning af genbosætningsoperationerne. I lyset af genbosætningsoperationernes kompleksitet kan et tæt samarbejde mellem medlemsstaterne fremme en rettidig og gnidningsfri genoptagelse af genbosættningerne. UNHCR og IOM vil i det relevante omfang deltage som associerede i netværkets arbejde.
- For så vidt angår private sponsorordninger i forbindelse med genbosætning opfordres medlemsstaterne til at vedligeholde kommunikationen med sponsororganisationer og individuelle sponsorer med henblik på at holde dem underrettet om status for genbosætningsprogrammerne og det antal personer, der muligvis ankommer i fremtiden. For de medlemsstater, hvor der allerede findes private sponsorprogrammer, bør rekrutteringen og screeningen af sponsorer fortsætte med det formål at øge de fremtidige indkvarteringsmuligheder.

3. Tilbagesendelse

Dette afsnit er ment som en praktisk vejledning, der skal hjælpe de nationale myndigheder med at indkredse de mulige foranstaltninger, de på baggrund af covid-19-pandemien kan træffe for at sikre kontinuiteten og sikkerheden i forbindelse med tilbagesendelsesprocedurerne, når tredjelandsstatsborgere skal sendes tilbage til deres oprindelses- eller transitland.

I forbindelse med tilbagesendelsesaktioner og -procedurer skal medlemsstaternes kompetente myndigheder **fuldt ud tage højde for de nationale sundhedsbeskyttelsesforanstaltninger**, der har til formål at forhindre og inddæmme spredningen af covid-19, og skal på forholdsmæssigt afpasset og ikkediskriminerende vis anvende dem på alle tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold. Der bør være særlig fokus på sårbare personers situation og behov. Der bør ligeledes tages højde for hvert enkelt tredjelands særlige situation, for så vidt angår de nationale sundhedsbeskyttelsesforanstaltninger og konsekvenserne af covid-19.

De foranstaltninger, der på verdensplan er blevet truffet for at inddæmme covid-19-pandemien, har **betydelige konsekvenser for tilbagesendelsen af irregulære migranter**. Medlemsstaterne står over for praktiske vanskeligheder med at gennemføre tilbagesendelsesaktiviteter og -operationer i forbindelse med tilbagesendelse til tredjelande, bl.a. fordi indvandringsmyndighedernes personale, der også kan have ansvaret for at gennemføre de folkesundhedsmæssige foranstaltninger, i mindre grad er til rådighed. Vanskelighederne knytter sig primært til udfordringerne med at gennemføre sundheds- og sikkerhedsforanstaltninger, der skal beskytte både tredjelandsstatsborgerne med ulovligt ophold såvel som det personale, der arbejder med tilbagesendelse.

Vanskelighederne skyldes også det stærkt begrænsede udbud af kommercielle flyvninger og andre transportmidler samt de restriktive indrejseforanstaltninger, som nogle tredjelande har indført for at inddæmme spredningen af covid-19. I applikationen for styring af irregulær migration (IRMA) giver

Frontex regelmæssige opdateringer om de tiltag, der er indført af luftfartsselskaber og tredjelande. I den forbindelse er det afgørende at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at minimere sundhedsrisiciene for dem, der er involveret i tilbagesendelsesoperationer, -procedurer og -aktiviteter.

På trods af de midlertidige afbrydelser som følge af disse nødvendige foranstaltninger bør tilbagesendelsesindsatsen fortsætte, navnlig ved at gennemføre de aktiviteter, der ikke berøres af de restriktive foranstaltninger (f.eks. identifikation, udstedelse af nye papirer, tilmelding til programmer for støttet frivillig tilbagevenden og reintegration), så man er klar til at gennemføre tilbagesendelsesoperationerne, når det er muligt. **Tilbagesendelsesprocedurerne bør så vidt muligt fortsætte**, og medlemsstaterne bør, bl.a. med bistand fra Frontex, være parat til at genoptage tilbagesendelsesprocedurerne og indhente efterslæbet, når forstyrrelserne som følge af de restriktive foranstaltninger ophører. Kommissionen og Frontex vil hjælpe de nationale myndigheder med at koordinere deres indsats.

Tilbagesendelsen af irregulære migranter, der har valgt at forlade EU's område frivilligt, bør fortsat fremmes og støttes aktivt under overholdelse af alle nødvendige sundhedsmæssige forholdsregler. Frivillig tilbagevenden bør i øjeblikket prioriteres ekstra højt, da den indebærer lavere sundheds- og sikkerhedsmæssige risici i forbindelse med tilbagesendelsesoperationerne, herunder lavere risici for de irregulære migranter og de ledsagende medarbejdere.

Ved gennemførelsen af de foranstaltninger, der skal forebygge og beskytte mod risikoen for smitte og spredning af covid-19, står de nationale myndigheder over for praktiske udfordringer i forbindelse med deres håndtering af frihedsberøvelse inden udsendelse.

Det tætte samarbejde og kontakten til tredjelande angående identifikation, udstedelse af nye papirer og tilbagesendelse af deres statsborgere bør opretholdes under fuld hensyntagen til deres bekymringer og de restriktive foranstaltninger, de har truffet, samt under overholdelse af alle nødvendige sundhedsmæssige forholdsregler. I henhold til folkeretten har tredjelande fortsat en forpligtelse til at tage egne statsborgere tilbage. Mange tredjelande forsøger at formidle og arrangere hjemrejser for de statsborgere, der er strandet i udlandet, ved at træffe sundhedsbeskyttelsesforanstaltninger, der finder anvendelse efter ankomsten. Medlemsstaterne bør samarbejde med de pågældende tredjelandes myndigheder for at sikre, at irregulære migranternes tilbagevenden til deres oprindelsesland sker under fuld overholdelse af sådanne folkesundhedsmæssige foranstaltninger, således at der kan foretages så mange tilbagesendelsesoperationer som muligt. Kommissionen er parat til at støtte medlemsstaterne i det samarbejde, de har med tredjelande om tilbagetagelse.

Frontex er parat til at bistå medlemsstaterne med at arrangere alle tilbagesendelsesoperationer til tredjelande med fly, navnlig med det formål via rute- og charterfly at lette tilbagesendelsen af personer i udsendelsesposition, der sendes tilbage enten frivilligt eller ved tvang, samt til at tilbyde den hjælp, som de nationale myndigheder måtte have brug for.

På trods af alle rimelige bestræbelser vil der på grund af de foranstaltninger, der er truffet for at inddæmme covid-19-pandemien, være tilfælde, hvor det ikke er muligt at gennemføre tilbagesendelser. I de tilfælde har medlemsstaterne vide skønsbeføjelser til at udstede en opholdstilladelse eller en anden tilladelse, der giver irregulære migranter ret til ophold af menneskelige, humanitære eller andre grunde som fastsat ved artikel 6, stk. 4, i direktiv 2008/115/EF (herefter "tilbagesendelsesdirektivet").

Tilbagesendelsesprocesser

De nationale foranstaltninger, der er blevet indført for at forhindre og inddæmme spredningen af covid-19, begrænser tilbagesendelsesmyndighedernes muligheder for at have direkte kontakt med personer i udsendelsesposition og med myndighederne i tredjelande.

Der er behov for at afbøde konsekvenserne af disse restriktioner for at sikre, at de foranstaltninger, som de kompetente myndigheder har truffet som led i de administrative procedurer, tager udgangspunkt i og hensyn til hver enkelt irregulære migrants individuelle omstændigheder og garanterer retten til at blive hørt i overensstemmelse med de generelle EU-retlige principper. De kompetente myndigheder bør derfor anvende alternative metoder, der mindsker behovet for eller ikke kræver, at tredjelandsstatsborgeren skal være fysisk til stede for at opfylde disse krav.

En lignende tilgang anbefales også kraftigt med henblik på at holde kommunikations- og samarbejdskanalerne med de pågældende tredjelandes myndigheder åbne i en periode, hvor mange tredjelandes konsulære medarbejdere på grund af de restriktive foranstaltninger også er mindre til rådighed i forbindelse med procedurer vedrørende identifikation og udstedelse af nye papirer. Dette vil gøre det lettere at præcisere og fremskynde proceduren i de enkelte sager og dermed foretage tilbagesendelsen, så snart situationen tillader det.

På trods af de nuværende begrænsninger er frivillig tilbagevenden fortsat den mest hensigtsmæssige løsning med henblik på at støtte tilbagesendelse af irregulære migranter. Det er derfor af afgørende betydning at fremme mulighederne for frivillig tilbagevenden, herunder mulighederne for støttet reintegration, og at sikre kontinuiteten i de nationale programmer for støttet frivillig tilbagevenden og reintegration under hensyntagen til konsekvenserne af covid-19 i tredjelande. Tredjelandsstatsborgere, der ønsker at tilmelde sig disse programmer, bør fortsat have mulighed for det, og rådgivningsaktiviteter i forbindelse med tilbagesendelse og reintegration bør så vidt muligt fortsætte ved hjælp af værktøjer, der mindsker behovet for eller ikke kræver fysisk tilstedeværelse.

Praktisk vejledning:

- Samtaler bør gennemføres ved hjælp af videokonferencer, skriftlig udveksling eller andre kanaler for virtuel kommunikation eller fjernkommunikation, idet der sikres adgang til tolkning og juridisk bistand. På nationalt plan kan alle involverede parter få stillet retningslinjer til rådighed.
- Kontakten til de konsulære myndigheder i tredjelande og behandlingen af de enkelte sager bør sikres gennem videokonferencer og andre tilgængelige elektroniske kommunikationsmidler såsom det elektroniske sagsforvaltningssystem for tilbagetagelse.
- Den bistand, Frontex kan yde, bør udnyttes til at øge adgangen til og brugen af videokonferencer og andre elektroniske midler til og kanaler for virtuel kommunikation eller fjernkommunikation.
- De operationelle indvandringsforbindelsesofficerer og EU's forbindelsesofficerer for tilbagesendelse i tredjelande bør bistå med procedurerne vedrørende identifikation og udstedelse af nye papirer.
- Rådgivningsaktiviteter i forbindelse med tilbagesendelse og reintegration samt tilmelding til programmerne for støttet frivillig tilbagevenden og reintegration bør fortsættes via brug af

onlineformularer, samtaler pr. telefon og andre former for fjernkommunikation. Tilmeldingsfristerne for disse programmer bør forlænges. Den tætte kontakt med udbydere af reintegrationsydelser i tredjelande bør fastholdes. Hvis tjenesteudbydere er ude af stand til at levere deres normale tjenester i tredjelande, bør det overvejes at tilpasse de reintegrationspakker, som medlemsstaterne tilbyder.

- Den finansielle bistand, Frontex kan yde, bør udnyttes til at tilpasse de nationale sagsforvaltningssystemer for tilbagetagelse (RECAMAS), således at det er muligt under overholdelse af databeskyttelsesreglerne at registrere de nødvendige oplysninger om tilbagesendte personer.

Frist for frivillig udrejse

På grund af de væsentlige restriktioner, der gælder for kommercielle flyvninger, og de restriktive foranstaltninger, som nogle tredjelande har indført i forbindelse med indrejse fra Europa, kan tredjelandstatsborgere, der er omfattet af afgørelser om tilbagesendelse, hvori der indrømmes en frist for frivillig udrejse, trods deres bedste anstrengelser og intentioner være ude af stand til at efterkomme denne afgørelse inden for den fastsatte frist. Som følge heraf kan tredjelandstatsborgere blive underlagt et indrejseforbud på grund af manglende overholdelse af en afgørelse om tilbagesendelse, jf. artikel 11, stk. 1, i tilbagesendelsesdirektivet. Irregulære migranter rammes imidlertid af de negative konsekvenser af omstændigheder, som de ikke har nogen kontrol over og ikke kan holdes ansvarlige for.

For at forhindre en sådan situation bør medlemsstaterne anvende muligheden i tilbagesendelsesdirektivets artikel 7, stk. 2, for at forlænge fristen for frivillig udrejse i en passende periode under hensyntagen til de særlige forhold i den enkelte sag, varigheden og arten af de restriktive foranstaltninger samt de transportmidler, der er til rådighed i forbindelse med transporten til det tredjeland, personen sendes tilbage til.

Når der træffes afgørelse om tilbagesendelse, bør medlemsstaterne også indrømme en frist for frivillig udrejse, som er længere end 30 dage, hvis det i betragtning af de særlige forhold i den enkelte sag og navnlig de transportmidler, der er til rådighed i forbindelse med transporten til det tredjeland, personen sendes tilbage til, fra begyndelsen er klart, at tredjelandstatsborgeren ikke vil kunne udrejse inden for 30 dage.

Hvis fristen for frivillig udrejse forlænges, og fuldbyrdelsen af afgørelsen suspenderes midlertidigt, bør irregulære migranter modtage en skriftlig bekræftelse som fastsat i tilbagesendelsesdirektivet (artikel 14).

Hvis fristen for frivillig udrejse ikke kan overholdes af mangel på tilgængelige transportmidler til det tredjeland, personen skal sendes tilbage til, eller af en anden grund, som ikke afhænger af personens vilje, og som er forbundet med de restriktive foranstaltninger, bør medlemsstaterne enten afstå fra at udstede et indrejseforbud eller ophæve indrejseforbuddet, hvis der allerede er udstedt et sådant.

Praktisk vejledning:

- For så vidt det er nødvendigt og hensigtsmæssigt, bør muligheden for i perioden for frivillig udrejse at pålægge en tredjelandstatsborger visse forpligtelser med sigte på at undgå risikoen for, at den pågældende forsvinder, udnyttes, jf. tilbagesendelsesdirektivets artikel 7, stk. 3,

såsom en pligt til at opholde sig et bestemt sted eller til at indgive identitets- eller rejsedokumenter til myndighederne.

- Hvis en tredjelandstatsborger pålægges forpligtelser med sigte på at undgå risikoen for, at den pågældende forsvinder, bør de typer forpligtelser, der mindsker færdslen på offentlige steder og sikrer begrænsning af socialt samvær, såsom regelmæssig rapportering via videoopkald eller oplysninger om, hvor vedkommende befinder sig, anvendes i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne.

Undervisning for børn

Ifølge tilbagesendelsesdirektivet skal mindreårige afhængigt af varigheden af deres ophold gives adgang til grunduddannelsessystemet, både inden for fristen for frivillig udrejse og i de perioder, hvor udsendelsen er udsat (artikel 14) samt under frihedsberøvelse (artikel 17).

På baggrund af de foranstaltninger, der skal forhindre og inddæmme spredningen af covid-19, kan det være en udfordring for de nationale myndigheder at sikre mindreårige, der er genstand for tilbagesendelsesprocedurer, adgang til grunduddannelsessystemet. I den forbindelse har flere medlemsstater indført bestemmelser om hjemmeundervisning eller anden form for fjernundervisning. Såfremt tredjelandstatsborgere har adgang til denne undervisning, bør der ved den foranstaltning, der træffes, fuldt ud tages hensyn til barnets tarv (artikel 5) og så vidt muligt til den pågældende mindreåriges alder og behov.

Praktisk vejledning:

- Mindreårige skal sikres adgang til hjemmeundervisning eller anden form for fjernundervisning på betingelser, der svarer til dem, som gælder for børn med statsborgerskab i det pågældende land. Hjemmeundervisningen kan for eksempel omfatte online- eller e-læringsfaciliteter med daglig eller ugentlig læreropfølgning, tildeling af læsestof og øvelser til hjemmestudier, uddeling af fritids- og undervisningsmaterialer samt radio-, podcast- eller TV-udsendelser med fagligt indhold.
- Med henblik på online- og e-læring overvejes det om nødvendigt at give øget adgang til internettet og til computere under overholdelse af reglerne om begrænsning af socialt samvær.
- Uddannelsesudbydere, herunder udbydere af sprogundervisning eller uformel undervisning, bør kunne fortsætte deres aktiviteter, hvis reglerne om begrænsning af socialt samvær og de forebyggende sundhedsmæssige foranstaltninger kan sikres, eller udføre dem på afstand ved hjælp af onlinefaciliteter.
- Agenturnetværket for uddannelse i katastrofeområder (<https://inee.org/>) har udgivet retningslinjer for undervisning under covid-19-pandemien.

Sundhedspleje

Ifølge tilbagesendelsesdirektivet skal tredjelandsstatsborgere sikres adgang til akut lægebehandling og absolut nødvendig behandling af sygdom. Medlemsstaterne bør træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at personer i udsendelsesposition har adgang til den nødvendige lægebehandling i forbindelse med behandling af covid-19 inden for rammerne af en sådan akut lægebehandling og absolut nødvendig behandling af sygdom.

Praktisk vejledning:

- Ansøgerne bør underrettes, på et sprog de forstår eller med rimelighed formodes at forstå, om de nationale foranstaltninger, der er truffet for at inddæmme og forhindre spredningen af covid-19, herunder også om håndhygiejne, begrænsning af socialt samvær, hosten, karantæne eller isolation, hygiejneforanstaltninger, forhindring af forsamlinger, brug af det offentlige rum, regler for hensigtsmæssig adfærd, begrænsninger i bevægelsesfriheden samt retningslinjer for, hvad de skal gøre, hvis de får mistanke om, at de kan være blevet smittet.

Sundhedsscreening

På grundlag af national ret kan medlemsstaterne af hensyn til folkesundheden og under overholdelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling og de grundlæggende rettigheder foretage en helbredsundersøgelse af tredjelandsstatsborgerne med ulovligt ophold for at afklare, hvilke forholdsregler det vil være passende at træffe. Dette vil sikre, at der i overensstemmelse med gældende EU-ret tages behørigt hensyn til den pågældende tredjelandsstatsborgers helbredstilstand i forbindelse med tilbagesendelsesprocedurer.

Tilbagetagelse kan lattes gennem lægetest og helbredsundersøgelser af irregulære migranter for covid-19, idet myndighederne i de pågældende tredjelande forsikres om den mindskede smitterisiko, samt gennem henvisninger til karantænemuligheder i tredjelande, hvilket formidles af internationale partnere såsom Den Internationale Organisation for Migration.

Praktisk vejledning:

- Det bør prioriteres at foretage sundhedsscreeninger af de tredjelandsstatsborgere, der er mest i fare for at blive smittet, såsom ældre eller kronisk syge samt af nyankomne i indkvarteringsfaciliteter eller faciliteter for frihedsberøvede.
- Der kan om nødvendigt indføres karantæne i 14 dage for nyankomne i indkvarteringsfaciliteter eller faciliteter for frihedsberøvede. Myndighederne kan også tage tredjelandsstatsborgeres temperatur, når de ankommer til og forlader faciliteterne med henblik på at opdage sygdomssymptomer. Der kan oprettes en mekanisme til daglig overvågning og evaluering af eventuelle formodede smittetilfælde.
- Der bør udstedes covid-19-helbredsgodkendelser til personer i udsendelsesposition, hvis det tredjeland, som personen skal sendes tilbage til, anmoder herom. Der bør så vidt muligt samarbejdes med internationale partnere om at henvise personer i udsendelsesposition til

karantænemulighederne i tredjelande.

- Der bør foretages regelmæssig screening af de ansatte, der gennem deres arbejde er i tæt kontakt med personer i udsendelsesposition.
- Den finansielle bistand, Frontex kan yde, udnyttes til at tilpasse de nationale sagsforvaltningssystemer for tilbagetagelse (RECAMAS), således at det under overholdelse af databeskyttelsesreglerne og principperne om nødvendighed og proportionalitet kan registreres, om en irregulær migrant er smittet eller i fare for at blive smittet, hvis det i henhold til national ret er tilladt at registrere sådanne oplysninger.

Frihedsberøvelse

Ifølge tilbagesendelsesdirektivets artikel 15, stk. 4, skal frihedsberøvelse bringes til ophør omgående, når der i den enkelte sag af retlige eller andre grunde ikke længere synes at være rimelig udsigt til udsendelse. De midlertidige restriktioner, som medlemsstaterne har indført for at forhindre og inddæmme spredningen af covid-19 bør **ikke fortolkes således, at de i alle sager automatisk medfører, at der ikke længere foreligger en rimelig udsigt til udsendelse. Der kan tages hensyn til flere forskellige faktorer** ved fastlæggelsen af, hvorvidt der i hver enkelt sag foreligger en rimelig udsigt til udsendelse.

Praktisk vejledning:

- Forud for en afgørelse om ophævelse af frihedsberøvelsen af migranter bør der foretages en individuel vurdering under hensyntagen til den længst mulige frihedsberøvelsesperiode og den periode, hvori personen i udsendelsesposition allerede har været frihedsberøvet, samt hvorvidt procedurerne vedrørende identifikation/udstedelse af nye papirer/tilbagetagelse er korrekt udført.
- Ved ophævelsen af frihedsberøvelsen af en tredjelandsstatsborger bør der i henhold til tilbagesendelsesdirektivets artikel 15, for så vidt det er nødvendigt og hensigtsmæssigt, anvendes mindre indgribende foranstaltninger end frihedsberøvelse for at forhindre, at den pågældende vil forsvinde, såsom en pligt til at opholde sig et bestemt sted eller indgive visse dokumenter til myndighederne.
- Der træffes så vidt muligt foranstaltninger med henblik på at sikre, at den løsladte tredjelandsstatsborger kan overholde de nationale folkesundhedsmæssige foranstaltninger, der er indført for at forhindre og inddæmme spredningen af covid-19.
- For at sikre, at de mindre indgribende foranstaltninger er i overensstemmelse med de nationale folkesundhedsmæssige foranstaltninger, der er indført for at forhindre og inddæmme spredningen af covid-19, bør der anvendes andre foranstaltninger end frihedsberøvelse, der sikrer overholdelse af de nationale folkesundhedsmæssige foranstaltninger, såsom regelmæssig rapportering via videoopkald eller løsninger baseret på geografisk placering i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne.

Anvendelse af særlige faciliteter for frihedsberøvede, forhold under frihedsberøvelse samt begrænsning af socialt samvær

De nationale myndigheder indfører i stigende grad begrænsning af socialt samvær og andre forholdsregler med henblik på at beskytte borgerne mod spredningen af covid-19. Dette gælder også faciliteter for frihedsberøvede, hvor både de frihedsberøvede migranternes og personalets sundhed og sikkerhed kan være i fare og skal beskyttes. Som følge heraf kan den maksimale kapacitet i de særlige faciliteter for frihedsberøvede indskrænkes væsentligt med henblik på at forhindre smitte.

Hvis medlemsstaterne af disse grunde er ude af stand til at stille indkvartering i særlige faciliteter til rådighed, kan de ifølge de garantier, der er fastlagt i tilbagesendelsesdirektivet, benytte andre passende faciliteter, forudsat at reglerne om begrænsning af socialt samvær samt de øvrige forebyggelses- og hygiejneforanstaltninger sikres overholdt. Medlemsstaterne bør tage behørigt hensyn til pars og børnefamiliers ret til familieliv samt til sårbare personers omstændigheder.

Praktisk vejledning:

- Der bør træffes forebyggelses- og hygiejneforanstaltninger i faciliteterne, herunder begrænsning af socialt samvær samt regelmæssig desinfektion af fællesområder, og der bør stilles passende isolationskapacitet til rådighed.
- I WHO's vejledning "Beredskab, forebyggelse og bekæmpelse af covid-19 i fængsler og andre steder for frihedsberøvede"¹⁴ findes der nyttige oplysninger om forebyggelse og håndtering af et potentielt sygdomsudbrud i et center for frihedsberøvede, idet der samtidig lægges vægt på de elementer af menneskerettighederne, der skal respekteres i indsatsen mod covid-19.
- Ikkevæsentlige besøg kan begrænses for at inddæmme og forhindre spredningen af covid-19, og der kan i stedet bruges alternative foranstaltninger såsom telefonopkald, onlinekommunikation etc. Dette bør ikke føre til, at advokater, værger, og overvågningsorganer pålægges uberettigede begrænsninger.
- Ikkevæsentlige tjenester såsom gruppeaktiviteter og personlig rådgivning kan midlertidigt suspenderes i det omfang, det er nødvendigt for at sikre begrænsning af socialt samvær.

¹⁴ Vejledningen findes på: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/prisons-and-health/news/news/2020/3/preventing-covid-19-outbreak-in-prisons-a-challenging-but-essential-task-for-authorities>.